

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 2 fittal fizethetnek elő, féléves előfizetés el nem fogadjatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
szíjazandó.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon.

Szerkesztő bizottság: elnök **Dr. Berde Áron**; **Girsik János**, **Szabó Sámuel**, **Szentgyörgyi József**, **Vörös Sándor**
felelős szerkesztő: **Gamauf Vilmos**.

Tartalom: Ki korán kel, aranyat lel. Dr. Sz. A. — A gazda kötelessége a talaj iránt. Fekete Lajos. — Egyleti mozgalmak: Vál. ülés jun. 24-én. — Állatkiállítási díjkezdmények tábiás kimutatása. — Egyveleg: Julius havi meteorológiai észleletek. — Vidéki gazd. tudósítás: Felvincz. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Ki korán kel, aranyat lel.

A múlt számban az 1. alatt ajánlottakhoz híven első sorban — **Dr. Rodiczky**nak „A takarmánytermesztés”-ről irt nagybecsű kézi könyve nyomán és adatainak fölhasználásával, a következő takarmány-növényeknek megemlítését tartom szükségesnek.

A serradella — madártopp — (*Ornithopus sativus*). Határozottan csapadékdús éghajlatot kívánó herenövény, mely tiszta gyomnélküli, némi agyagot nem nélkülöző talajon diszlik legjobban, kivált akkor, ha az altalaj homok vagy mészmárga, tehát átbocsájtó. Fris trágyás földbe éppen nem oly jó vetni, mint soványba. — A nyári vetést tarlónövényül, kevés zabbal keverve lehet eszközölni, még pedig részletekben, hogy hosszabb ideig kapjunk zöld takarmányt. Szórvetésre legalább 30 klgrot, 8—16 cm. széles sorvetés mellett 25 klgrot számítanak 1 hektárra.

A serradella egész a virágzás végéig megtartja teljes tápértékét, ezért a kaszálásra ezen időszakot választják. Szénakészítésre augusztusban vágjuk először és a szeptember-octoberre eső másodvágást zölden etessük. — Szénakészítéskor nem szabad sokat forgatni, miután a leveleket könnyen elhullatja; lehet barna és savanyu szőna készítésre is fölhasználni. Termést ad átlag 220 m. mázsát zölden és 45 m. mázsát szénául pro hectar.

A serradella egészséges, nem puffasztó és proteindús (15.3% zölden) takarmányt ad, mely az istállózásnál nagy hasznokra lesz, mivel egészen késő ősziig mindig vágható.

A vértő-csábair (*Poterium sanguisorba*). Egy a szárazságot és hideget jól tűrő finomü takarmánynövény: mélyreható gyökérzetű és kiváló teuyészerejű. Nemesak igen korán, hanem a legnagyobb hidegben, a hó alatt is zöldül, miért is téli juhlegelőül nagyon alkalmas; legeltetve jól elbokrosodik, számos gyöklevelet hajt. — A talaj iránt kevés igényű; leginkább a meszes talajt kedveli, éppen úgy a márgát is.

Takarmánynak szórva vagy 10 centiméteres sorokkal vetjük, 60—90 klgm. mag pro hect. elegendő; azonban mivel magára a csábair igen fűszeres és az állatokat huzamosb ideig nem lehet vele etetni, baltacizzimel, fehér vagy piros lóherével, vadóc szth.-vel szorás keverni, mikor is belőle 10—20%-ot veszünk. A vetést ősszel szeptemberben, tavasszal februárius-márcziusban szokták eszközölni.

A csibehur — pallagi csibehur — (*Spergula arvensis*). Csapadékos éghajlat alatt, különösen homokos vályog talajon jól diszlik takarmánynövény, a szegfűfélék családjából. Leggyakrabban az egy száutással fölporhanyított tarlóba kerül, gyorsan elvetve és beboronálva mikor is legelőül szolgál vagy zölden etetik és úgy a szarvasmarha és juh, mint a sertés igen kedvelik. Szénája is jó, magjai pedig igen proteindús takarmányt adnak.

Kaszálni akkor kell, mihelyt virágzásba lép; a legeltetést pedig azonnal kezdjük meg, ha szagos kezd lenni. Termésátlag zölden 8000 klgm., szénául 2000 klgm. hektáronként. — Szórvetetőgéppel vagy kézzel keresztben — miután sűrű vetést igényel — vetve 20—30—50 klgm. magot számítunk pro hectár.

Fehér mustár (*Sinapis alba*). Tanárky Gyula azt mondja róla: „midőn aratás után egy jó eső által föláztatott, jól számló tarlóba jut bele a fehér mustár, mily jól esik a bőséges késői zöld takarmány, melyet ad, mely az őszi vetésnél dolgozó marha szénáját a télre megtakarítani engedti.” Olyan növény után vetni azonban nem tanácsos. — A korai — feb-

ruáriusi és márcziusi — vetés szintén nagy előnnyel eszközölhető: „ha tavasszal, — mondja ismét a jeles gazda Tánárky Gyula — midőn a szárazság annak még nem árthat, erőteljes porhanyó talajba vetjük — ápril vége felé, éppen azon időközben látja el a jármos marhát friss zöld takarmánnyal, midőn a takarmányrozs megszűnik s a luczerna még nem kaszálható.“

A szórt vetést könnyű boronával sekélyen kell alátakarni. Célyszerű 10—15 ctm. távolságban sorvetőgéppel vetni, mikor is 12—15 klgrm. mag szükséges; szórtvetésnél 20 klgrmot használunk föl. Ajánlják kevert vetésre pohánkával. Lehet a csalamádé módjára 8 napi időközökben is vetni.

Zöld takarmányul a virágzás előtt kell kaszálni; éppen úgy, ha szénát akarunk készíteni, mivelhogy a magvas mustár káros hatású lehet. Hectáronként 14—22 ezer klgrm. zöldtakarmányt ad, jó gazdag vályogtalajon. A fehér mustáron hosszán legelőtetni nem szabad, mivel fölfujodást okozhat.

Takarmánynyerés céljából jó erőben levő tarló talajba vetik az őszi repcét is (*Brassica napus oleifera*). Ha még őszzel akarjuk a tehenekkel vagy szopós anyajuhokkal etetni, akkor júliusban legkésőbb augusztusban vessünk és pedig az aratás után azonnal jó mélyen aláforgatott tarlóba. — Miután a takarmányrepcze után, kivált ha alája trágyáztunk, tavaszkiakat is bizvást vehetünk, igen alkalmas kora tavaszi zöldtakarmány nyerésére; a takarmányrozs előtt vagy tíz nappal kaszálható, néha másodszer is. Szórvavetésre 18—20 klgrm., sorvetésre pedig 12—15 klgrm. magra van szükség pro hectar. — A zöld repcét nagyon dicsérik, mint olyan takarmányt, mely a tejelést előmozdítja és a tej minőséget javítja.

A pohánka — haricska, hajdina, kruppa — (*Fagopyrum esculentum*), a czikszár-félék családjából, mint takarmánynövény főleg azért érdemel említést, mivelhogy még késő őszzel sem kell fölhagynunk a zöldtetéssel. Különböző proteinszegény, könnyen hasmenést okozó takarmány. — A talaj iránt nem igen nagy igényű; takarmányul legnagyobb termést homokos vályogtalajon ad; kényes növény, miután úgy a nedves, mint tulságosan száraz időjárás is árt neki.

Vetni lehet augusztus végéig magára vagy más takarmányfélékkel keverve; vetőmag szükséglet 120—160 klgrm. A jó porhanyóra előkészített talajba vagy szórva vagy 10—20 ctm. sorokban sűrűn vetendő és könnyű boronával alátakarnitandó.

Virágjában kaszálendő; csak egyszer vághatjuk, de nagy zöld tömeget — 200 m. mázsza pro Hectar. — nyújt.

A tatarika (*Polygonum tartaricum*) csak úgy használható, mint a pohánka.

A kása köles (*Panicum miliaceum*) a gramineák családjából zöldtakarmány nyerése céljából május végétől augusztus közepéig vethető és pedig leghelyesebben 10—14 napi időközökben. Hűvösebb éghajlatot telelányes középtalajokat kíván és különösen esztenázott — juhokkal trágyázott —

földeken jól diszlik. Leginkább keverékben zabos abrakbábóval vagy pohánkával szokták vetni; magára 24—30 klgrm. magot számítsunk pro hectár, és az aláhozást könnyű boronával eszközöljük.

Virágzás beállta előtt kaszáljuk, midőn aztán néha újból kihajt és második vágást szolgáltat.

A rozs alfajtái közül zöldtakarmány nyeréséül legalkalmasabb félések: a Szent-Iván rozs, az orosz rozs, Cooper-féle rozs, a Zeelandi bokros-rozs, Probstei-bokros-rozs és a Jeruzsálemi rozs. A takarmányul kaszálendő rozsnál nemcsak az istálló-trágyának alkalmazását ajánlhatjuk, hanem a „fejtrágyázást“ is, különösen chilisalétromot és a kénsavas ammoniakot pro hectar egy m. mázsát peruguanosuper phosphatot 1.5—2 m. mázsza mennyiségben. A takarmányrozs kora tavasszal — ápril végén — kaszáltatván, a legkorábbi zöld takarmányt nyújtja és úgy őszzel, mint tavasszal kitűnő legelőt szolgáltat. Legbiztosabban laza, átbocsájtó talajokon diszlik; a mély rétegű kötöttebb vályog, könnyebb, homokosabb vályog, de sovány vályogos homokon, sőt sovány homokon le a futó homokig is termesztethető. Tiszta, beéredett állapotban levő földön vigan tenyész. Elgyomosodott, tarackosodott talajon az ugarlás kell, hogy megelőzze a vetést; zárolt takarmány növény után, a tarlót sekélyen feltörjük, kiszáradás után jól megfogcsoljuk és a vetőszántást a vetést megelőzőleg 14 nappal eszközöljük.

A vetés ideje augusztus vége, szeptember eleje. A szórt vetés 200 klgrm. vetőmaggal — pro hectar. — eszközöljük a simára fogasolt talajra, kézzel vagy szórvavető géppel; nedves időjárás mellett egyszerű fogasolással, szárazban és igen laza talajon magtakaró ekékkel hozzuk alá a magot. — Kaszálni akkor kell, midőn még csak hasba hajt; a fejét hányt rozstot besavanyítás által értékesítjük, miután a rozs szénakészítésre — kivált kora tavasszal — éppen nem alkalmas. Átlag termésként 10,000 klgrm. zöldtakarmányt várhatunk.

Etetni egészében vagy száraz szalastakarmányokkal keverten szecsakázva lehet.

Nem akarom elmulasztani a Szent-Iván rozs egy igen érdekes ösmertetését itt bemutatni. A Szent-Iván rozs egy igen nagybecsülendő culturnövény — mondja az illető közlemény — és a többi rozsfélések között főleg azon fontos sajátsága által tünteti ki magát, hogy korán vetve, őszzel egy, sőt két vágás zöldtakarmányt is ad, a nélkül, hogy a következő nyári szem és szalma hozam megkevesbítették. Ellenkezőleg több évi tapasztalás szerint úgy a szem-, mint a szalmatermés a közönséges téli rozsnál jelentékenyen több.

Közli a Szent-Iván rozst lapálytalajon termeszté és június közepétől szeptember közepéig veti tiszta ugarba zöldtakarmány, legelőnek hagyott here vagy korai burgonya után. A ki korán akar egy kaszálást, okvetlenül tiszta ugarba kell vetnie, mikor is termékeny évben egy második kaszálást kaphat és ezután késő ősziig még a juhokkal vagy tehenekkel legeltetheti a vetést — minden káros

következmény néki ül. Hogy ilyen eredményt elérhesünk, a talajt jól megművelni és trágyázni szükséges. Miután pedig a Szt-Iván rozs kitünően bokrosodik, aránylag kevés vetőmagra van szükség. A zöldtakarmánynak előnyösebb kihasználhatása céljából több időközben kell vetni.

A Szt-Iván rozsnak gyökérzete hatalmasan fejlődik, ebből magyarázható ellentálló képessége a tél viszontagságaival szemben. A zöld takarmány kihordása még a lágy talajon sem jár veszéllyel, miután a székérnyomok igen hamar begyepesednek.

Ha az elmondottak nálunk is igaznak bizonyulnak — habár nem is olyan fényes eredménnyel, mint Hannoverben — takarmányszükséget gyakran szenvedő gazdaságainkban a Szt-Iván rozs megfizethetetlen lesz.

A gyöknövények közül talán egyedül a tarlórépát, Turnipsrépát (*Brassica rapa rapifera*) lehet még ezután is vetni, még pedig egy bőtermés reményével. A tarlórépa könnyű, mély járású homok és vályogtalajokon diszlik a legjobbban. Miután tenyészideje igen rövidre szabott — 6—14 hétre a vetés után kiszedhető — a messze éjszakai is mivelhető. A sok napfényt és a szárazságot nem kedveli és éppen ezért oly kitűnő tarlóművelésre. Vetése augusztusban történik a lehetőleg mélyen porhanyított trágyázott tarlóba. Legjobb az aratás után azonnal feltörni a gabonatarlót, melyet azelőtt mészszel, trágyalével vagy ástállótrágyával kell meghordani, ha nagy termést akarunk. — Szóróvetésre 2—4 klgrm. magot számítunk; 35—50 ctm. távollal, sorvetésre ennek fele elegendő. — Mivelése épen úgy, mint a többi répaféléknél, a többszöri kapálás töltögetés és a gyomtól való tisztántartásban áll.

A fagy iránt a tarlórépa ugyan nem olyan érzékeny, mint a burgundi, mindazonáltal nehezen tartható el és csak kis kucpaczokba rakandó. Angolországban átlagtermés gyanánt 20—40 tonna répát és 4—6 tonna levelet számítanak, mely utóbbiak szintén jó takarmányt adnak.

(G. K.)

Dr. Sz. Á.

A gazda kötelessége a talaj iránt.

Azon öszhangzást, mely a teremtmények egyes kategóriái között fennáll, azon célszerűséget, a mely azokat egymással összefűzi: megtaláljuk a talaj és növényzet összműködésében és egymásra való hatásában is.

A növényzet sokat vesz át a talajtól, de még többet advissza annak; a neki adott táplálékért és lakásért humusszal és takaróval fizet s ez által az anyaföldet képesebbé teszi arra, hogy őt táplálja és fenntartsa. Talaj és növényzet egymást egészítik ki s az embernek, ki utóbbiból hasznot huz, kötelessége e természetes viszonyt épségben tartani s a mennyiben azt gazdálkodási módora, vagy más körülmények megzavarnák, helyre állítani.

Ha meggondoljuk, hogy minden anyagi szükségleteinket a talaj fedezi, hogy ő adja az embernek a kenyeret és a húst, a tejét és a mézet, ő adja a ruházatot és nagy részt lakásunkat is az ő adományaiból építjük; az ő segítségével halmozzák fel erdeink a napsugarakat, hogy télen lakhatóvá legyen házuk:

akkor el kell ismernünk, hogy a talaj nagy jelentőségét eléggé méltányolni nem lehet.

Valóban a föld ajándékainak e roppant mennyisége könnyen imádásra ragadhatja a háládatos embert és nem csoda, ha azon szerény külső daczára is, melyben a talaj az ember szeme előtt jelentkezik, istennő képében személyesítették meg azt az ókor klasszikus népei.

De bőven és tartamosan csak az egészséges — és a lét feltételeiben nem szűkölködő talajtól várhatjuk azon ajándékokat, melyek nélkül az emberiség csakhamar kiveszne.

Semmi sem szentebb kötelessége tehát az embernek, mint lelkiismeretesen ápolni és fenntartani azon viszonyokat, melyek közt a talaj táplálkozhatik, növekedhetik és a növényzet számára a tápanyagokat kellő mennyiségben nyújthatja.

Ezért kell fenntartani erdőben, oldatos rétegekben és gyümölcsösökben a talajnak növénytakaróját és az ennek hulladékaiból alakult humuszréteget; ezért kell talakkal biztosítani a talajt a lemosás ellen meredek partokon ültetett szőlőskertekben stb. Ezért kell óvakodni az erdő egyszerre való letarolásától a meredek hegyoldalokon; ezért kell gyorsan felújítani az erdőt mindenütt, a hol annak letarolását különben a viszonyok javasolják és megengedik. Ezért kell a futóhomokra erdőt ültetni s azt fenntartani stb.

De ha kénytelen az ember belterjesebb gazdaságot űznie, a talajból évenként több talajtápanyagot elhordani terményeiben, mint a mennyit az a benne lévő és igen gyakran nem kiapadhatatlan mennyiségben rendelkezésre álló törmelékéből, vagy a nagyobb mélységből felemelkedő fenékvíz által nyerhet (a mi azonban igen sokszor hiányzik is) — s ha terményeinek csak igen csekély részét hagyja ott helyben, hogy abból humusz képződjék: akkor e természetes segélyforrások pótlásáról kötelessége trágyázás által kellően gondoskodni, melyben a megapadt humuszképző anyagokat és hamu alkotrészeket visszahadja a talajnak.

Ember! Adj vissza mindent a talajnak, a mit az neked adott, ha már felhasználta és az úgy is elvesztette már rád nézve értékét!

Ez Ceres bibliájának legfőbb mondása.

És most azt is kitalálhatod, kedves olvasó, ha még avval tisztába nem lettél volna, hogy mire jó az a zöldtrágyázás, mely által a talaj alsóbb rétegeiben rejlő hamualkatrészek a felületre hozatnak és a talaj humuszban gazdagodik; hogy mire való a kapálás, felásás, megszántás, mely munkálatok által a trágya a talajjal mesterségesen összekovertetik, hogy azt a belőle képződő humusz által egyenlően javítsa fizikai tulajdonságaiban s hogy a felporhanyítás következtében az eső és hóvíz, meg a levegő — melyek a talajban oly szükségesek — gyorsan és mélyen bejuthasson abba.

Igy kell hogy ápolja az ember a talajt, melyet természetes állapotából gyakran kivetkőztetni kénytelen. Az ily talajnak ép úgy otlásra és ápolásra van szüksége, mint a szolid állatnak; míg a vadról a természet gondoskodik.

Az embernek, ki Istentől oly hatalommal bír, hogy a természeti erőket és folyamatokat saját céljai szerént új meder-

be terelheti; fel kell ismernie a talaj természetét, jó karban tartásának feltételeit és a növényzethez való kölcsönös viszonyát. E törvényekből igyekezzék hasznot huzni, de egyszersmind azok útmutatása szerint járjon el s tartsa azokat sinórmértékűl; mert ha azok ellenére cselekszik, jömlétét ássa alá, . . . a föld kizsárolása megboszulatlanul nem marad. De jól fontoljuk meg, hogy oly országban, a hol a talaj kizsárolása napi renden van, nemcsak a bünös bünhödik, hanem az ártatlan is; bünhödik az egész nemzet!

Azért kedves olvasóm, meg ne szünjél azon gazdát kárhóztatni és korholni, a ki a talajt zsarolja s annak ápolását elhanyagolja!

Selmeczbánya.

Fekete Lajos.

Egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1882. június hó 24-én.

Tartatott elnök Báró Kemény Gábor elnöklete alatt, jelen voltak: Báró Huszár Sándor, t. elnök; Báró Jósika Sámuel és Báró Bánffy Ádám alelnökök; Girsik János, Sigmond Dezső, Gróf Bethlen Gergely, Dr. Berde Áron, Filep István, Tauffer Ferencz, Demeter Károly, Dávid Antal, Mózsai Sámuel, Huflesz Károly, Sárosy Pál, Bodor Antal, Végh Bertalan, Iuczédy Sámuel, Dr. Szombathelyi Gusztáv, Báró Bornemisza Tivadar, Gróf Eszterházy Kálmán, Vörös Sándor, Gróf Schweinitz Gyula, Szentgyörgyi József és Lajos, Szenkowich Márton, Zeyk József, Szabó Samu, Tóth Tamás, id. Bodor Pál, Báró Bánffy Albert; stb., stb. — Dr. Hintz György, egyleti pénztárnok, Molnár Sándor, egyleti ügyvéd és Gamauf Vilmos, egyleti titkár.

126. Elnök mindenekelőtt köszönetet mondván újból is megválasztásáért, midőn a diszes elnöki széket elfoglalja ez alkalommal is lankadatlan munkásságra hívja fel az egylet tagjait a haza és közjólét érdekében. Kifejti, hogy a haza fenntartására s megvédésére a productiv munka minden szorosynál többet ér, mert csak a munka teremt reális alapot, melyen felépülhet egy jobb, boldogabb jövő! Részéről igéri, hogy az egyletet nemes és hazafias működésében mindig támogatni fogja s legalább annyi buzgóságot fog ebben kifejtetni, mint az egyletnek bármely tagja, ezek után az ülést megnyitja — az elnöki megnyitó beszéd, lelkes és egyhangu éljenzéssel fogadtatott.

127. A május 1-én tartott választmányi ülés jegyzőkönyve felolvastatván — tudomásul szolgálván, a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Dr. Berde Áron, Demeter Károly és Girsik János tagtársak kéretnek fel.

128. Gámán Zsigmond a hozzá intézett üdvözlő átiratért köszönetet mond — tudomásul szolgál.

129. Benigni Sámuel egyletünk évdíjas tagjai közé öhajjt lépni — örömmel fogadtatván, kötelezvénye a pénztárhoz tétetik át.

130. Állatkiállítási szakosztály építkezéseinek teljesítésére az egylet értékpapirjainak 10,000 frtig való elzálogosításával az osztrák-magyar banktól felveendő kölcsönt közvetíteni kéri, mely összegnek törlesztése s a kamatok hordozása az

évenként befolyó 20%-os részletfizetés alapján történék — igazgató választmány alapos és kimerítő vita után egyhangulag kimondja, hogy tekintve a kitűzött üdvös célt és a szakosztály beadványában elősorolt anyagi és erkölcsi garantiákat, elnökségét felhatalmazza, miszerint az osztrák-magyar bank kolozsvári fiókjánál 10,000 frt készpénz kölcsön erejéig megkívánható egyleti értékpapirokat ezen építkezési kölcsön javára elzálogosíthassa. A kölcsön után járó minden terhet, u. m. kamatot, illetéket stb. természetesen az állatkiállítási szakosztály viseli, maga a törlesztés pedig az 1883 — 1886-ig terjedő négy év alatt kell, hogy megtörténjék.

132. Almásy Ede grázi lakos a steier. gazd. egylet közgyűléséről tévén jelentést, kiemeli mily rokonszenves fogadtatásban részesültek az orsz. magyar és a mi egyletünk képviselői — örvendetes tudomásul szolgálván, Almásy Ede urnak szíves képviselőségért külön átiratban fog köszönet mondani.

133. Egyleti titkár az általa az 1881-iki kolos-monostori időjárás észleletek alapján összeállított graphikai és számtáblázatokat mutatja be s kijelenti, hogy e munkát évről-évre folytatni s az egyletnek felajánlani fogja — az érdekes táblázatok az irodában lesznek elhelyezendők, titkár ajánlata pedig köszönettel fogadtatott.

134. Ministerium 45,680 sz. a. a juhok mikénti bélyegzése tárgyában utasítást ad — lapban közöltetvén, tudomásul szolgál.

135. Ministerium 18,330. sz. a. a gazd. tanintézeteknek 18^{80/81}-iki állapotáról szóló jelentést küldi meg — köszönettel könyvtárra helyeztetvén, az érdeklődő tagtársaknak itt rendelkezésére áll.

136. Ministerium 21,271. szám a. a bécsi baromvásár ügyében tartandó enquete-re híván meg egyletünket, titkár jelenti, hogy az ügy sürgős voltánál fogva ő lett kiküldve s előadja röviden az enquete mikénti lefolyását, mely a lapokból is ismeretes — tudomásul szolgál.

137. Ministerium 20,647. sz. a. felhívja egyletünket, hogy a gőzkazánok vizsgálása és nyilvántartása körül netán előforduló rendellenességeket mindig közvetlenül a nmlgu közlekedési ministeriumhoz jelentse be — adandó alkalommal követelni fog.

138. és 139. Kolozsvári bortulajdonosok kérvénye a feltételes fogyasztási adómentesség iránt és a ministeriumnak 21,500 sz. a. tőlünk véleményt sürgető átirata — Sigmond Dezső, Dávid Antal, Szabó Sámuel és a titkárból álló ad hoc bizottságnak adatnak ki azon megbizással, hogy a közelebbi választmányi ülésre e tárgyban tüzetes véleményüket beterjeszteni sziveskedjenek.

140. Ministerium 18,557. sz. a. rendeletében a káros szőlőrovarok ellen intézkedik — lapban közöltetett.

141. Ministerium 22,681. sz. a. az olasz kormány megbizásából boraink szesztartalmára s vegyi összetételére nézve adatokat kíván — az adatok összeállításával egyleti titkár megbízott.

142. Ministerium 8764. sz. a. a Mezöhegyesen lévő tenyészsertéseket eladásra kínálja — június 28-ára tűzött jelentkezési határidővel lapunkban közölve lett.

Folytatása a 264-ik oldalon.

Első kolozsvári tenyészállatkiállítás 1882 év szeptember hó 21-től 25-ig.

Az állatok szállításánál engedélyezett vasuti díjkedvezmények táblázat kimutatása.

Az állomások megnevezése	Ló és csikó 1 drb feladásánál		Ló és csikó 2 drb feladásánál		Bika és tehén 1 drb		Borju és hizott sertés 1 drb		Szopós borju sovány sertés 1 drb		Süldő, malacz, bárány 1 drb		Baromfi ketreczben 100 klgr.	
	rendes ár	mérsé- kelt ár	rendes ár	mérsé- kelt ár	rendes ár	mérsé- kelt ár	rendes ár	mérsé- kelt ár	rendes ár	mérsé- kelt ár	rendes ár	mérsé- kelt ár	rendes ár	mérsé- kelt ár
o. é. k r a j e z á r o k b a n														
Csucsától Kolozsvárig	5.30	2.53	5.30	2.52	3.18	1.18	65	59	23	20	21	11	37.8	20
Bánffy-Hunyad	3.89 ₂	1.77	3.89 ₂	1.76	2.34	32	48	41	21	14	21	08	27.8	14
Gyéres	4.03	1.82	4.03	1.82	2.41	84	49	43	18	15	09	08	28.7	15
Kocsárd	5.11	2.44	5.11	2.43	3.07	1.13	62	57	22	19	11	10	36.5	19
Maros-Ludas	6.30	3.11	6.30	3.10	3.78	1.43	77	72	27	24	14	12	45	24
Csapó-Radnóth	7.32 ₂	3.69	7.32 ₂	3.67	4.39 ₃	1.70	89	86	32	28	16	15	52.3	28
Maros-Vásárhely	8.92	4.56	8.92	4.54	5.35	2.10	1.08 ₂	95	39	35	20	18	63.7	35
Nagy-Enyed	6.37	3.15	6.37	3.14	3.82	1.46	77	74	28	24	14	13	45.5	24
Tövis	7.25 ₂	3.64	7.25 ₂	3.64	4.35	1.68	88	85	31	27	16	15	51.8	28
Gyula-Fehérvár	8.47	4.31	8.47	4.30	5.08	1.99	1.03	1.00	37	33	18	17	60.5	33
Balázsfalva	7.51	4.45	7.51	4.44	5.11	2.05	1.06	1.03	38	34	19	18	62.2	34
Kis-Kapus	10.50	5.44	10.50	5.44	6.30	2.51	1.28	1.26	45	41	23	21	75	42
Medgyes	11.13	5.79	11.13	5.79	6.68	2.67	1.35	1.34	48	44	24	23	79.5	44
Nagy-Szeben	13.36	7.03	13.36	7.02	8.02	3.25	1.63	1.62	58	54	29	27	95.4	54
Erzsébetváros	12.28	6.43	12.28	6.42	7.37	2.97	1.49	1.49	53	50	27	25	87.7	49
Segesvár	13.67	7.21	13.67	7.19	8.20	3.33	1.66	1.66	59	55	30	28	97.6	55
Héjasfalva	14.27	7.56	14.27	7.54	8.58	3.48	1.74	1.74	62	58	31	29	102.2	58
Ágostonfalva	18.62	9.96	18.62	9.94	11.18	4.60	2.26	2.26	80	76	40	40	133.0	77
Földvár	20.39	10.95	20.39	10.92	12.23	5.05	2.48	2.48	88	84	44	42	145.6	84
Brassó	21.79	11.73	21.79	11.70	13.07	5.41	2.65	2.65	94	90	47	45	155.6	90
Szászváros	11.96	5.65	11.96	5.64	7.18	2.61	1.45	1.31	52	44	26	22	85.4	44
Piski	13.18	6.22	13.18	6.20	7.91	2.87	1.60	1.43	57	48	29	24	94.1	48
Déva	13.86	6.54	13.86	6.52	8.32	3.02	1.69	1.51	60	50	30	25	99	50
Szamosujvár	4.69	1.62	4.69	1.63	2.82	76	57	38	21	13	21	07	33.5	14
Déés	6.02	2.12	6.02	2.11	3.61	98	73	49	26	17	21	09	43	17

E díjtételekben a kezelési illeték és a szállítási adó már bennfoglaltatik.

A legalsóbb szállítási illeték 21 krajczárt tesz; azaz az ezen alul levő tétel ezen összegre kiegészítettik.

A további részleteket július 25-én „Vasuti kedvezmények” cím alatt közrebocsátott értesítésünk tartalmazza.

Kolozsvártt, 1882. augusztus hó 4-én.

Az erdélyi gazd. egyesület állatkiállítási szakosztályának rendező bizottsága:

Báró Bánffy Ádám,
elnök.

Gamauf Vimos,
jegyző.

143. Ministerium 23,374. sz. a. tudatja, hogy Romániában a marhavész kiütött — csakhamar hamis hírek bizonyulván, tudomásul szolgál.

144. Ministerium 24,683. sz. a. az állatkiállítás alapszabályt, programot és határidőt helybenhagyja — örvendetes tudomásul szolgál.

145. Borászati kormánybiztos 1572. sz. a. a külföldi borkereskedők név- és lakjegyzékét küldi be, mely szerint 23 ország 232 városából vannak czimek feljegyezve — az egyleti irodán a tagtársak rendelkezésére áll.

146. Borászati kormánybiztos 1796. sz. a. néhai Fogarassy püspök borainak árverését tudatja — lapban közölve volt.

147. Borászati kormánybiztos 1751. sz. a. minta-pincező árjegyzékét küldi meg — tudomásul szolgál.

148. Reich Albert kolozsvári állami állatorvos hivatalos működésének megkezdését tudatja s közreműködését felajánlja — örvendetes tudomásul szolgálván, közreműködése köszönettel fogadtatik.

149. Kolos-monostori tanintézet igazgatósága alacsony gyártmányainak mintáit beküldi — lapban a méretek és árak közöltettek.

150. Gróf Schweinitz Gyula indítványa egy mezei rendőri mintaszabályzat kidolgozása iránt — bővebb indokolás és részletes kidolgozás végett a közgazdasági szakosztályhoz tétetik át azon felkéréssel, hogy azt a jövő választmányi ülésen előterjeszteni sziveskedjék.

151. Bécsi cs. kir. gazd. egyesület 1883-ik évi hízó kiállításának programját küldi meg — lapban közlendő.

152. Bécsi gazdasági club a Lundenburgban tartandó eke-verseny és gőzszántás programját küldi meg — szintén a lapban közlendő.

153. Orsz. magyar gazd. egyesület keresztkötés alatt Gróf Keglevich István szövetségi emlékiratát küldi meg — tüzetes véleményezésre a közgazdasági szakosztálynak adatik ki.

154. Abauj-tornai gazd. egyesület sept. 5 és 6-án Szikszón rendezendő gazd. tárlatának programját küldi be — lapban közlendő.

155. Meghívás a magyar orvosok és természetvizsgálók-nak debreczenben aug 20—27-ig tartandó XXII-ik vándorgyűlésére — köszönettel fogadtatott.

156. Armand Cazenave, ki az 50-es években Paget, Gr. Mikó Imre s más elsőrangú termelőknek Girondeből vesszőket szolgáltatott, az ültetvények, illetőleg az azokból szűrt borok minőségéről tudakozódik, egyszersmind általában a magyar s erdélyi borok árait ismerni óhajtja s végül az egyesületnek egy általa szerkesztett szőlészeti kézi könyvet ajánl föl — Cazenave ur szives érdeklődése s becses adománya köszönettel fogadtatván, titkár megbízott, hogy a levélben megnevezett termelőkötől a válaszokat bekérje s a borvásárlási adatokkal együtt a felszólalónak rendelkezésére bocsássa.

157. Triesti általános biztosító társaság 1881-ik évi zárszámadását és kimutatását küldi be — tudomásul szolgál.

158. Herzmann Zs. és társa budapesti ponyvagyárának árjegyzékét az ülésben szétosztani kéri — kérése teljesített.

159. Gróf Bethlen Gergely indítványa egy üszőtelep felállítására, a borjuk lemeszárolásának megakadályozása és az állatorvosi ügy emelése tárgyában — rövid vita után tüzetes véleményezésre és jelentéstételre az állattenyésztési szakosztályhoz tétetik át. —

Hitelesítik:
Demeter Károly,
Berde Áron,
Girsik János,

Báró Kemény Gábor,
egyleti elnök.
Ganauf Vilmos,
egyleti titkár.

EGYVELEG.

— Julius havi meteorologiai észleletek. A kolos-monostori állomás észleleteiből közöljük a július havi összevont adatokat, u. m. légnyomás (tengerszinre redukálva) középátlaga 754.4, legmagasabb július hó 19-én 762.9, legkisebb július hó 10-én 752.3 millimeter, középhőmérséklet C° 20.3, legmagasabb július hó 9-én 38.6, legkisebb július hó 31-én 13.0. A párányomás átlaga 12.1 millimeter, a légnedvesség százaléka átlaga 70%. A napontai 3-szori észlelésnél előfordult: szélcsend 12 szer, szél 81-szer, ugyanis északi szél 9-szer, északkeleti szél 8-szor, keleti szél 14-szer, délkeleti szél 2-szer, déli szél —szer, délnyugoti szél 1-szer, nyugoti szél 44-szer és északnyugoti szél 3-szor. A csapadékos napok száma tett 14-et, hó volt —, jég —, égháboru 6 napon, összesen 135.3 millimeter csapadék volt e hónapban, legtöbb 11-én, azaz 37.3 millimeter.

A budapesti központi időjelző állomás jóslatai közül, melyek az erdélyi gazd. egyesület bel-monostorutczai irodájánál láthatók — július hóban egészen teljesült 84%, részben teljesült 7% és nem teljesült 9%.

VIDÉKI GAZDASÁGI TUDÓSÍTÁS.

Felvincz, 1882. aug. 1.

A nyár elején szárazság uralgott, a mi a törökbuza velésekre káros behatással volt, július első felében tartós esőnk volt a mi a törökbuza jótékonyan hatott. Az aratás kedvező eredménnyel foly, a termés jónak jelezhető tiszta buzában úgy mint más sarlósokban, zabtermés kitűnő. A beállott esőzés folytán a legelő állapota teljesen kielégítő, a rőteken sarju termésre van kilátás. A szőlők és kertek mivélése rendez időben végeztetett, a ragya és egy rendbeli jég a szőlő termésnek sokat ártott, a tavaszi reményeket felére apasztotta. A gazdasági házi állatok állapota teljesen kielégítő, a marha állomány egészségi állapota jó. A termények ára a törökbuza kivéve nagyon bányalott, a buza árának hanyatlását az okozta, hogy tetemes mennyiségű új buza vitetett piacra az üzlet-emberek pedig a vásárlástól magukat vissza tartották s ez által igyekeztek az árakat lenyomni, a törökbuza hectoliterre jelenben is 7 frt.

M. E.

Üzleti szemle.

Gabona-árak.

Minimum és maximum: Budapest aug. 5. | Bécs aug. 5.

Buza	9.50 — 10.10 frt	10.40 — 11.40 frt
Rozs	6.90 — 7.20 frt	7.60 — 8.00 frt
Árpa, takarmány	6.35 — 6.50 frt	— — — frt
Árpa, szeszfőzésre	7.25 — 7.75 frt	8.50 — 9.25 frt
Árpa, seres	8.00 — 9.00 frt	9.25 — 10.00 frt
Zab	6.15 — 7.30 frt	6.80 — 8.00 frt
Törökbuza	5.75 — 7.80 frt	6.40 — 8.60 frt

Budapesti marhavásár augusztus 3-án. Összes felhajtás 1917 db. nagy és 2781 apró marha. Ebből eladott 27 db. bika, 697 db. ökör, 900 db. vágó tehén, 168 db. fejős tehén, 128 db. bival, 342 db. borjú, — db. bány. Árak: bika

darabonként 83—132 frt, ökör páronként 215—385 frt, vágó tehén páronként 160—280 frt, fejős tehén darabonként 90—187 frt, bival páronként 198—260 frt, borjú darabonként 13—37 frt, bárány páronként — — frt, juh páronként 14—22 frt. Húsarak 100 kilonként: ökörhús 57 $\frac{1}{2}$ —58 frt, tehénhús 50—52 frt, borjúhús 56—70 frt, bivalhús 46—49 frt.

Bécsi marhavásár augusztus 1-én. Összes felhajtás 2532 drb és pedig 1492 drb. magyar, 730 drb. lengyel és 310 drb. német fajta, melyből 2443 drb. ökör, 42 drb. tehén, 40 drb. bika és 2 db. bival. Arak 100 kilonként: magyar hizó 57—62 frt, lengyel 59—62 frt, német 58—62 frt, tehén 52—65 $\frac{1}{2}$ frt, bika 51—55 frt, bival 50—53 frt. Lábán darabonként 90—257 $\frac{1}{2}$ frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár aug. 4-ikén. (Az első magyar serteshizlaló és kölcsönelőgező részvénytársaság jelentése.) A nagyobb felhajtások folytán a hét elején a forgalom, csökkenő árak mellett, csekély volt, miután azonban később nagyobb kiviteli szükséglet állott be, az üzleti hangulat élénkült és az árak emelkedtek. Hét zárattal jegyzett árakon nem lehetett semmit venni.

Heti átlag árak: magyar válogatott áru 260—300 kilogramm nehéz 59—60 kr, 220—260 klgr. nehéz 58 $\frac{1}{2}$ —59 $\frac{1}{2}$ kr. Öreg 300 klgr. tuli nehéz 58 kr, vidéki sertés 57—58 kr. Transitóban: szerbiai 55—61 kr., romániai 58 $\frac{1}{2}$ —61 kr. tiszta kilogrammonként. — Összes felhajtás: 8192 darab összes elhajtás 8657 drb.

Bécsi sertésvásár aug. 1-én. Összes felhajtás 3290 drb. és pedig 933 drb. nehéz, 1314 drb. középhez és 999 drb. süldő; melyből 1791 drb. magyar, 999 drb. orosz-lengyel, 450 drb. szerb és 50 drb. oláh fajta. Arak 100 kilonként: nehéz 52—54 frt, középhez 45—51 frt, süldő 38—46 frt; szalonna és zsír 74—77 frt.

Felölös szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Kívánatra árlapok és költségvetések bérmentve küldetnek.

Üzlet nagybontás és vízművészeti kellékek tárlata.

WALSZER FERENCZ
első magyar gép-
és tűzfűszerek gyár,
harang- és ércöntőde
ERDELYORSZÁGI FŐHETELÉPE
Kolozsvárt.
Bel-monostorutca 12. szám.

Szerelő-műhely kúta s vízvezetékek berendezésére.

Teljesen leszállított gyári árak mellett.
(18.) (10—30.)

Legjobban	osztályozásra	alkalmas!
Eredeti	M a y e r	trieur
25,000 gép használat- ban		A gyári jel- vény ki- vántassék
(21.)		(2—9.)
GROSSMANN J.		
váci körút 76.	BUDAPEST	váci körút 76.

Pályázati hirdetmény.

A székely-keresztúri állami tanító-képezdénél szervezett kertészi állomás megüresedvén, annak betöltésére ezennel pályázatot hirdetek. Az ezen állomással egybe kötött javadalmas áll: 400 o. é. frt fizetés, szabad lakás, 2 kőből kemény tüzi fa és 200 ölyvi kert-rész szabad használatából.

Ezen állomásra pályázni kívánók felhívottnak, hogy képességeket igazoló okmányaikat f. évi Augusztus hó 20-ikáig a fennirt tanító-képezde igazgatóságához czimezve küldjék be, megjegyeztetvén, hogy azon pályázók, kik a méhészetben, konyha- és selyemtermelésben, esetleg egy 5—6 holdas kis gazdaság vezetésében jártassággal bírnak s ezi okmányokkal képesek igazolni, a választásnál előnyben fognak részesülni.

Sz.-Udvarhelyi, 1882. július 20-án.

Sándor Mózes,

(22.) (2—3.) tanfelügyő.

PIACZI ÁRAK.

A heti vásár		Egy hectoliter						100 kilo		1 köb meter	1 kilo marha-hús	
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török-buza	széna	szalma	tüzifa		
k r a j e z á r o k b a n												
Balázsfalva	aug.	3	600	450	400	—	400	—	200	—	250	40
Bánfi-Hunyad	aug.	1	850	600	580	400	300	850	—	—	160	40
Beszterce	aug.	1	700	600	500	—	420	700	260	110	300	36
Brassó	aug.	4	775	560	470	425	300	600	260	215	225	44
Csik-Szereda	aug.	2	1000	825	650	525	425	665	200	60	200	36
Deés	aug.	1	1280	960	860	500	620	820	540	220	280	40
Déva	aug.	5	1200	900	850	—	600	700	290	90	230	36
Erzsébetváros	aug.	5	750	550	450	—	450	650	300	160	250	44
Fogaras	aug.	4	800	720	480	370	360	600	240	70	200	42
Gyula-Fehérvár	aug.	5	750	575	550	—	250	650	200	100	260	46
Gyergyó-Szent-Miklós	aug.	5	1050	—	675	—	400	675	260	50	160	40
Hátszeg	julius	10	950	750	750	500	500	600	—	—	200	44
Kézdi-Vásárhely	aug.	3	800	700	560	440	350	600	400	100	300	40
Kolozsvár	aug.	3	800	—	580	—	308	592	300	300	350	48
Maros-Ludas	julius	25	700	600	550	350	375	675	—	—	300	44
Maros-Vásárhely	aug.	5	720	530	520	280	340	660	350	200	450	40
Medgyes	aug.	3	725	605	515	425	325	600	190	80	220	40-44
Nagy-Enyed	aug.	3	700	575	475	—	475	675	360	160	260	40
Nagy-Szeben	aug.	4	740	620	430	430	360	600	160	100	350	46-48
Nagy-Várad	julius	25	700	600	505	355	295	630	420	240	340	48
Segesvár	aug.	3	800	570	480	—	380	620	150	90	160	44
Sepsi-Szent-György	aug.	7	900	760	550	400	260	650	340	130	250	44
Szamosujvár	julius	31	760	620	580	—	340	700	270	50	300	40
Szász-Régen	aug.	3	700	535	410	375	405	680	240	120	225	36
Szász-Sebes	aug.	3	750	650	475	—	400	700	160	100	240	44
Szászváros	aug.	5	730	610	490	450	210	720	200	40	200	40
Székely-Udvarhely	aug.	1	900	650	550	—	400	700	200	40	250	40
Szilágy-Somlyó	aug.	4	620	520	490	375	195	730	240	150	300	40
Teke	julius	31	900	700	560	520	350	675	200	20	300	40
Torda	aug.	5	600	450	450	420	250	650	100	15	250	44

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjtáblája az 1882-ik évre.

Árszabály tór szerint		1	1-3	1-6	1-12	1-18	1-26	1-30	1-36	1-40	1-52										
széri hirdetésnél belyeggel együtt																					
		frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr				
1/16 oldal	teljes ára	7	30	20	90	36	80	68	60	100	40	127	20	149	—	170	80	192	60	225	60
	25% elengedés	5	55	15	90	28	05	52	35	76	65	97	20	114	—	130	80	147	60	173	10
5/16 oldal	teljes ára	4	30	10	90	19	80	36	60	53	40	67	20	79	—	90	80	102	60	120	60
	25% elengedés	3	30	8	40	15	30	28	35	41	40	52	20	61	50	70	80	80	10	94	35
4/16 oldal	teljes ára	3	30	6	90	10	80	20	60	29	40	37	20	44	—	50	80	67	60	68	60
	25% elengedés	2	55	5	40	8	55	16	35	23	40	29	70	35	25	40	80	46	35	55	35
3/16 oldal	teljes ára	2	30	3	90	6	80	12	60	17	40	22	20	27	—	30	80	35	60	42	60
	25% elengedés	1	80	3	15	5	55	11	35	14	40	18	45	22	50	25	80	29	85	35	85
1/16 oldal	teljes ára	1	30	2	90	4	80	8	60	11	40	15	20	18	—	20	80	24	60	29	60
	25% elengedés	1	05	2	40	4	05	7	35	9	90	13	20	15	75	10	30	21	60	26	10

Mellékletek 100 darabonként 1 forint 50 kr-ával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül tetszés szerint akárhányszor változtathatják.

Egyletünk t. tagjai és lapunk t. előfizetői 25% vagyis egy negyedrészt

engedményben részesülnek, ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.

Nyomatott Gámán János örököseinél, közép-utca Minorita-épület.